

Apie neformalųjį švietimą Švietimo įstatymų pataisų išvakarėse (2009 spalį)

Pranešimas, skaitytas 2009 10 28 LR Seime vykusioje konferencijoje.

Raimonda Svirskienė

LMPS koordinacinės tarybos narė,

Vilniaus Algirdo muzikos mokyklos LMPS grupės pirmininkė

Neformaliojo švietimo sistemai priklausančių muzikos, dailės, meno ir sporto mokyklų mokytojai 2009 m. rugsėjyje galutinai įsitikino jų mokyklų veikiančiam respublikiniam švietimo tinklui grėšiančiu išnykimo pavojumi. Teko susidomėti paslapčia ruošiama "Neformaliojo ugdymo koncepcija" ir Švietimo įstatymo pataisymais.

Neformalaus švietimo mokyklų tinklas, kuris jau 20 nepriklausomybės metų - nežiūrint visų bandymų jį mažinti ar net likviduoti, o dabar pakeisti (gal privatizuoti) remiantis ugdymo koncepcija - išlaikė išbandymus ir visom prasmėm pateisino savo gyvavimą:

1. Meno mokyklos reiškiasi kaip kultūros židiniai tiek didžiųjų miestų rajonuose, tiek visos respublikos miesteliuose.

2. Muzikos mokyklos yra pagrindinė Dainų švenčių rengimo ir tolimesnio gyvavimo bazė.

3. Šiose mokyklose sukauptas ir išlaikytas materialusis (muzikos instrumentai, patalpos ir kt.) bei nematerialusis (žmogiškieji ištekliai; aukštąjį išsilavinimą ir kvalifikacinius pedagogikos ir pedagoginės psichologijos reikalavimus atitinkančias kategorijas, gilią pedagoginę patirtį turintys mokytojai) mokymo potencialas.

4. Muzikos ir meno mokyklos - pagrindinis tinklas, užtikrinantis muzikonės kultūros ir muzikinio rengimo - ugdymo pirmosios pakopos egzistavimą ir tobulėjimą, mokymo tęstinumą ir suteikiantis galimybes naikui, žmogui išmokti suprasti muzikos "kalbą".

5. Dabar sensatančios visuomenės akivaizdoje (mokytojų amžiaus vidurkis apie 50 metų), komercialėjančios visuomenės akivaizdoje, muzikos ir meno mokyklos sudaro prielaidą šių sričių, sukurto meninio, profesinio, nacionalinio kultūrinio lygmens išlaikymui bei sukurtų pvz.: violončelės, smuiko, fortepijono, dainavimo ir t.t., kaip lietuviškųjų "amato" mokyklų išsaugojimą ir tęstinumą.

Prašome Seimo naujame Švietimo įstatyme įteisinti Neformalųjį švietimą - kryptingo, tęstinio, ilgalaikio, papildomo, prevencinio užimtumo vaikų švietimą - ugdymą vykdančių muzikos, dailės ir meno mokyklų tinklą, kaip "Nacionalinės vertybės" (tai siūlo ir Lietuvos muzikos mokyklų direktorių asociacijos prezidentė D.Rakšienė) statuso vertą švietimo sistemą, kaip geros patirties pavyzdį, vertą pasididžiavimo ir reklamavimo bendradarbiaujant su kitomis šalimis.

Prašome muzikos, dailės, meno ir sporto mokykloms suteikti Valstybinių mokyklų statusą naujame Švietimo įstatyme (pagal ruošiamą pirmojo skirsnio 39 straipsnį).

Prašom, atsižvelgiant į sunkmetį, atsižvelgiant, kad nėra stipraus ir finansiškai pajėgaus vidurinėsios klasės sluoksnio, nenaikinti dar vis gerai dirbančios meninio švietimo sistemos.

Prašome remtis Jungtinių Tautų dokumentais (Dakaro veiksmy planas 2000 metai UNESCO. Bendras švietimo ministrų komunikatas apie darnaus vystymosi švietimą, 2003 metai, 32-oji sesija). Ypač aktualus 30 punktas: "Svarbu, kad būtų remiama darnaus vystymosi neformalaus švietimo veikla, nes ji - esminis formalųjį švietimą ir suaugusiųjų mokymąsi papildantis elementas".